

Heli Raamets

Esmaspäeval arutas sadakond kokka, mahetootjat ja talunikku presidendipaari juures Ärna talus, kuidas võiks välismaise asemel Eesti laste lauale jõuda hea kohalik toit.

Kuigi eestimaise eelistamiseks on tehtud mitmeid algatusi, on talunikud, töötlejad ja kokad enamasti tegutsenud igaüks omaette.

Nüüd said tippkokad ja talunikud Ärna talus esimest korda kokku ühe katuse all. Põhjus: Eesti esipaari jaoks on Eesti toidu teema väga südamelähedane.

"Mõtlesime, et kohalikud kokad võiksid kasutada palju enam kohalikku toodangut," põhjendas president Toomas Hendrik Ilves just sellise seltskonna küllakutsumist.

Samas nimetas ta peaideoloogiks oma abikaasat Evelini.

"Ilma temata poleks ma jõudnud sellisele järeldusele, et toidus ei tohiks olla kräppi!" märkis president, viimast sõna muigvelsui hääldades.

Kes maksab, telligu ka toit!

Evelin Ilves kutsus kõik vestlusringi, kus tõstis üles koolitoidu teema. Väide: praegu ostetakse koolitoiduks odavaimat kraami.

“Kui riik maksab koolitoidu kinni, kas ei saa siis toidu päritolu kohta mingeid tingimusi seada?” küsis ta, tuues näiteks Rootsi, kus eelistatakse kohaliku piirkonna kraami.

Kümmekonda Tartu kooli ja lasteaeda mahetoiduga varustanud Alt-Lauri talu perenaine Kaja Kesküla rääkis, et masu ajal ütles enamik koole raha tõttu mahetoidust ära. “Huvi langes järsult ja see pole taastunud,” tõdes ta.

Samas teab Kesküla, et Rootsis ja Taanis on mahetoiduprogrammid, mis on suunatud eelkõige lasteasutustele, ja sealt oleks meil üht-teist õppida.

Odav hind saab määravaks

Kokk Indrek Kivisalu tuletas meelde, et koolide toitlustamine on enamasti eraettevõtete käes, need tahavad kasu saada ja seetõttu ostavadki kõige odavamaid tooraineid. Kui söökla aga oleks kooli oma, oleks olukord parem.

Põllumajandusminister Helir-Valdor Seederi sõnul tegelevad koolitoitlustusega kohalikud omavalitsused ja teevad seda eri moodi.

Tihti pole seal ka piisavalt toitlustusala spetsialiste ja nii ongi koolitoidu puhul määravaks tervislikkuse asemel hoopis madal hind.

Kui toitlustusasutusi kontrollib põllumajandusministeeriumi haldusalasse kuuluv veterinaar- ja toiduamet, siis koolides ja lasteaedades kehtivad nõuded pärinevad hoopis sotsiaalministeeriumist.

“Näiteks toorpiima pakkumist peab sotsiaalministeerium liiga ohtlikuks, oleme nendega ses osas maid jaganud,” märkis minister.

Maheköögiviljakasvataja Margus Lille ettepanekule toetada tootmise asemel mahetoidu tarbimist vastas Seeder, et seda pole ühise põllumajanduspoliitika raames võimalik teha.

Samas tunnistas ta, et ministeerium on olnud seni liiga tootjakeskne. Rohkem peaks tähelepanu pöörama töötlejale ja tarbijale.

Toomas Hendrik Ilves

president, kohaliku toidu eelistaja

Tarbime enamasti kohalikku mahetoodangut. Mitte ainult selle pärast, et aidata omasid, vaid see on nii palju parem. Meie põllumeeste toodangul on erakordselt kõva kvaliteet.

Välismaal käies või väliskülalisi võõrustades kingime neile korvi Eesti toiduga. Selleks, et tutvustada Eestit.

Vahel on sellega päris naljakaid seiku ette tulnud. Näiteks Konstantinoopoli patriarhi poolt tuli nõue, et talle viidavas toidukorvis peaks olema Eesti viin.

Mulle tundub, et meil oleks vaja toidukorve ülekantud mõttes. Näiteks Eesti enim loetud leht Maaleht võiks maherestoranidele teha reklaami hinnaalandust.

Maherestoranidel võiks olla mahemärk juba ukstel. Kui söögikoht kasutab enamasti kohalikku toorainet, siis see võiks olla ka nähtaval kohal kirjas.

Miski ei juhtu üleöö, kuid saame ise Eesti toidu turundamise osas palju ära teha.

Artikkel Maalehe [veebilehel](#) .